

Цимбалюк Д.І.

аспірант кафедри міжнародної економіки,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-1500-6074>

Tsybaliuk Danylo

Postgraduate Student of the Department of International Economics,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

ОСОБЛИВОСТІ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ МІГРАНТІВ У КРАЇНАХ ЄС: АНАЛІЗ ЕМПІРИЧНИХ ДАНИХ

Анотація. У статті досліджено особливості інтеграції українських мігрантів у ринок праці країн Європейського Союзу на основі аналізу емпіричних даних опитування 256 респондентів. Розкрито соціально-демографічні характеристики мігрантів, їхній правовий статус, рівень економічної самостійності та умови проживання в приймаючих країнах. Виявлено ключові бар'єри працевлаштування, серед яких мовна невідповідність, обмежена кількість вакансій, дискримінаційні практики та труднощі з підтвердженням кваліфікацій. Встановлено, що попри високий освітній рівень значної частини українців, їхня інтеграція у ринок праці є неоднорідною та часто супроводжується економічною вразливістю. Проаналізовано форми підтримки мігрантів та адаптаційні стратегії, зокрема участь у мовних і професійних курсах. Отримані результати дозволяють окреслити напрями удосконалення інтеграційної політики країн ЄС з метою підвищення ефективності залучення українських мігрантів до економічної діяльності та повнішої реалізації їхнього людського капіталу.

Ключові слова: міграція, українські мігранти, ринок праці, інтеграція, працевлаштування, зайнятість, професійна інтеграція, економічна інтеграція.

Вступ та постановка проблеми. Масштабна вимушена міграція українців після початку повномасштабної війни суттєво вплинула на динаміку міграційних процесів й поставила нові вимоги перед механізмами їхньої інтеграції у приймаючих країнах. Попри наявність теоретичної бази щодо економічних, соціальних і безпекових чинників міграції, особливості економічної та професійної інтеграції українських мігрантів у сучасних умовах залишаються недостатньо дослідженими. Зростання чисельності громадян України в країнах ЄС актуалізує потребу в аналізі бар'єрів та можливостей їхнього працевлаштування, рівня економічної інтеграції, доступу до ринку праці та впливу інституційних умов на якість зайнятості.

Наявні дослідження демонструють важливість мовної компетентності, правового статусу та особливостей локальних ринків праці, однак емпіричні дані щодо досвіду українців, особливо жінок та осіб, які виїхали після 2022 року, є фрагментарними. Це ускладнює формування ефективної інтеграційної політики та оцінювання її результативності. У такому контексті виникає потреба у всебічному аналізі процесів працевлаштування, соціально-економічних умов і факторів, що визначають успішність економічної та професійної адаптації українських мігрантів у країнах ЄС.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У наукових дослідженнях міграція розглядається як багатовимірне явище, обумовлене економічними, соціальними та безпековими факторами. Інтеграція мігрантів у ринок праці трактується як ключовий механізм їхнього соціально-економічного включення.

Більшість дослідників питань міграції (С. Батіста та Д. Маккензі [5], М. Карбахаль, Х. де Мігель Кальво [7], Е. Перальта, І. Анчо, Дж. Губер та інші [11], Д. Пелегріна [14], М. Урбанський [16]) зосереджували увагу на аналізі «факторів виштовхування та притягування», зокрема економічних чинників міграції. Українські науковці (В. Лугова та інші [3], І. Процик та Н. Кара [4]) досліджували безпекові чинники міграції, які домінують в умовах війни та збройних конфліктів. С. Брелл, К. Дустманн, І. Престон та ін. [6; 9] акцентували увагу на відмінностях між трудовою та вимушеною міграцією та їхньому впливу на інтеграцію мігрантів на ринку праці.

Е. Лібанова та О. Позняк [1] досліджували питання впливу міграції на ринки праці країн-реципієнтів й ролі мігрантів у компенсації дефіциту робочої сили. К. Міттербахер, Й. Фляйс та С. Палан [12] аналізували внесок висококваліфікованих мігрантів в інноваційний розвиток. К. Гупер, М. Десідеріо та Б. Салант [10] зосереджували увагу на ризиках швидкого притоку мігрантів для ринку праці та

важливості інтеграційної політики. Р. Пеннінкс та Б. Гарсес-Маскареньяс [13] акцентували увагу на важливості розгляду поняття інтеграції мігрантів як багатовимірного явища. З. Ченг [8], С. Удайар та інші [15] досліджували значення мовних компетенцій для професійної інтеграції мігрантів на ринку праці приймаючих країн.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Сучасні дослідження формують багатовимірне бачення інтеграції мігрантів у ринок праці. Водночас специфіка інтеграції українських мігрантів, особливо вимушених після 2022 року, досліджена недостатньо. Це обумовлює актуальність емпіричного аналізу, спрямованого на виявлення бар'єрів зайнятості та оцінку реальних практик професійної адаптації українців у країнах ЄС.

Мета статті. Метою статті є здійснення емпіричного аналізу особливостей інтеграції українських мігрантів у ринок праці країн ЄС та виявлення ключових бар'єрів і факторів, що визначають їхню успішність у працевлаштуванні.

Результати дослідження. Базовим теоретичним підґрунтям дослідження міграції населення є підхід «факторів виштовхування та притягування» (push & pull), у межах якого причини міграції пояснюють поєднанням негативних умов у країнах походження та привабливих можливостей у країнах призначення, як це висвітлено в роботах М. Дж. Карбахаль, Х. М. де Мігель Кальво [7], Е. П. Перальта, І. Анчо, Д. Пелегріна [14], М. Урбанського [16].

С. Батіста, Д. Маккензі [5], Дж. Губер та ін. [11] серед економічних «факторів виштовхування» виокремлюють низький рівень доходів, обмежені можливості працевлаштування, нестабільність ринку праці; серед «факторів притягування» – вищу заробітну плату, кращі умови праці, доступ до системи соціального захисту та можливості професійного зростання. В. Лугова та ін. [3], І. Процик та Н. Кара [4] до цієї дихотомії додають групу безпекових чинників – збройні конфлікти, високий рівень загроз життю, політичні переслідування.

Дослідження науковців здебільшого зосереджені на аналізі трудової та вимушеної міграції. Відповідно до висновків, зроблених С. Бреллом, К. Дустманном та І. Престоном, трудові мігранти орієнтуються на економічні вигоди, у той час як біженці змінюють місце проживання через загрози життю. Це обумовлює різні стартові позиції на ринку праці: біженці частіше опиняються у нижніх сегментах зайнятості та потребують більше часу для досягнення паритету з місцевим населенням [6; 9].

З огляду на великі масштаби вимушеної міграції у зв'язку з війною в Україні, Е. Лібанова пропонує використовувати термін «воєнна міграція», під яким дослідниця розуміє еміграцію населення з України під час повномасштабного вторгнення, що розпочалося 24.02.2022 [2].

Питання впливу міграції на ринок праці країн-реципієнтів розглядається неоднозначно. З одного боку, Е. Лібанова та О. Позняк наголошують на позитивній ролі мігрантів у компенсації дефіциту

робочої сили, особливо в умовах старіння населення та структурних дисбалансів на ринку праці ЄС [1]. Мігранти заповнюють вакансії в секторах з низьким попитом з боку місцевого населення (догляд, сільське господарство, будівництво, логістика, сфера послуг), а висококваліфіковані фахівці посилюють інноваційний потенціал, сприяють трансферу знань та розвитку підприємництва, на чому акцентують увагу К. Міттербахер, Й. Фляйс та С. Палан [12]. З іншого боку, відповідно до досліджень К. Гулера, М. Десідеріо та Б. Саланта швидкий та неконтрольований притік мігрантів може посилювати конкуренцію за робочі місця, спричиняти тиск на заробітні плати у нижніх сегментах ринку праці, а за відсутності дієвої інтеграційної політики – штовхати мігрантів у неформальну зайнятість [10].

Р. Пеннінкс та Б. Гарсес-Маскареньяс пропонують розглядати поняття «інтеграція» з кількох позицій: як включення мігрантів до інституційних структур суспільства та як двосторонній процес взаємної адаптації мігрантів і приймаючої громади [13].

Дослідження, присвячені професійній інтеграції, наголошують: мігрантам, особливо вимушеним, часто потрібен тривалий період для вирівнювання показників зайнятості з автохтонним населенням. Як зазначають К. Гупер, М. Десідеріо та Б. Салант, неефективні інтеграційні політики підвищують ризики сегрегації та неформальної зайнятості [10]. При цьому дослідження З. Ченга [8] й С. Удайара та ін. [15] доводять, що володіння мовою приймаючої країни є ключовим чинником участі мігрантів в робочій силі та успішності працевлаштування.

Емпіричною базою аналізу особливостей інтеграції українських мігрантів у ринок праці країн ЄС є результати опитування 256 громадян України, які на момент дослідження проживали в країнах Європейського Союзу. Опитування було спрямоване на вивчення особливостей інтеграції українських мігрантів у ринок праці приймаючих країн.

Серед респондентів 57,42% мають ступінь магістра або спеціаліста, 15,23% – ступінь бакалавра. Частка тих, хто має науковий ступінь кандидата наук/доктора філософії, становить 16,80%, доктора наук – 2,34%. Середню та професійно-технічну освіту мають відповідно 2,73% та 5,47% респондентів. За віком найбільшу частку становлять респонденти 40–49 років – 35,16%. Далі йдуть респонденти віком від 30 до 39 років (25%) та до 30 років (22,66%). Респонденти віком понад 50 років становлять 17,19%.

Гендерна структура є асиметричною: 86,33% респондентів – жінки, 12,89% – чоловіки, ще 0,78% утрималися від відповіді.

За регіоном проживання до виїзду з України найбільше респондентів представляють центральні області – 44,53%. Відсоток респондентів зі східного регіону становить 20,70%, із західного – 8,98%, південного – 10,94% і північного – 14,84%.

Географія перебування мігрантів охоплює широкий спектр країн ЄС. Найбільша частка припадає на Німеччину – 34,77%, наступною за чисельністю

є Польща – 13,67%. Мігранти, які перебували на момент опитування в інших країнах ЄС представлені меншими частками: Естонія – 7,03%, Нідерланди – 5,86%, Бельгія – 5,47%, Литва – 5,08%, Австрія – 4,3%, Чехія – 3,13%, Франція та Фінляндія – по 2,73% кожна. Респонденти, які знаходилися в інших країнах (Іспанія, Італія, Румунія, Швеція, Латвія, Кіпр тощо), становлять невелику частку. Загалом це відповідає концентрації українських мігрантів у країнах Західної та Центральної Європи.

Тривалість перебування за кордоном є важливим чинником, що впливає на глибину інтеграційних процесів. Як свідчать дані опитування, частина респондентів мала досвід проживання за кордоном ще до початку повномасштабного вторгнення, тоді як більшість виїхала після лютого 2022 року. Структуру розподілу респондентів за тривалістю перебування за кордоном подано в табл. 1.

Як свідчать дані табл. 1, 60,55% опитаних виїхали за кордон у перші пів року після початку повномасштабної війни. Ще 16,8% мали досвід перебування за кордоном ще до 2022 року. Частка тих, хто проживає в країнах ЄС менше двох років, але виїхали пізніше, є помітною, однак суттєво меншою, а мігранти зі стажем менше одного року становлять найменшу частку вибірки. Отже, дослідження стосується переважно мігрантів, які мають значний досвід перебування за кордоном та адаптації до специфіки ринку праці й умов працевлаштування.

Одним із ключових індикаторів статусної інтеграції є одержання мігрантами формального правового статусу. Майже всі респонденти на момент опитування перебували в статусі тимчасового захисту, маючи юридичні підстави для тривалого перебування в країнах ЄС. Переважна більшість респондентів (95,7%) зазначила, що не стикалися з перешкодами під час одержання статусу тимчасового захисту. Лише 4,3% опитаних вказали на наявність певних проблем, серед яких втрата документів, бюрократичні процедури, тривале очікування та ігнорування звернень. Відсутність для більшості українців перешкод під час отримання статусу тимчасового захисту створює сприятливі умови для швидкої їхньої інтеграції, доступу до послуг, ринку праці та соціального захисту.

Соціальні виплати отримують менше третини респондентів: 28,91% декларують отримання відповідних виплат, у той час як 69,53% їх не мають, а 1,56% утрималися від відповіді. Разом із тим

соціальні виплати рідко забезпечують матеріальне благополуччя (рис. 1). Із 74 респондентів, які відповіли на уточнювальне запитання про достатність розміру соціальних виплат, тільки 13,51% зазначили, що їм «достатньо, щоб ні в чому не відмовляти». Більшість респондентів (51,35%) зазначила, що їх достатньо лише для задоволення базових потреб, а 28,38% вважають їх недостатніми навіть для покриття базових потреб. Ще 6,76% не змогли дати однозначної оцінки. Отже, соціальні виплати виступають важливим, але допоміжним джерелом підтримки мігрантів, не стримуючи повноцінну професійну інтеграцію.

Житлове питання є одним із центральних для оцінювання загального рівня інтеграції мігрантів у країнах перебування. Згідно з результатами опитування, 72,27% респондентів самостійно оплачують оренду житла в приймаючій країні. Ще 6,64% мають часткову компенсацію вартості житла з боку місцевої влади. Повну компенсацію від органів влади одержують 15,63% респондентів, які взяли участь в опитуванні. Лише 5,47% не сплачують за житло, оскільки воно належить їм або їхнім знайомим/родичам. Такий розподіл відповідей свідчить про фінансову автономію більшості респондентів, але обумовлює зростання їхньої вразливості у разі нестабільності доходів.

Суб'єктивні оцінки мігрантами свого економічного становища в країні перебування демонструють неоднорідну картину. Розподіл відповідей наведено в табл. 2.

Як свідчать дані табл. 2, лише трохи більше чверті опитаних (27,34%) оцінюють своє становище як таке, що дозволяє підтримувати поточний рівень споживання та здійснювати заощадження. Найчисельнішою є група тих, хто може задовольнити повсякденні потреби, але не має можливості накопичувати кошти (32,03%). Значна частка респондентів (26,56%) змушена обмежуватися у придбанні дорожчих речей, а ще сукупно 14,06% перебуває у стані, коли коштів недостатньо для придбання одягу, взуття та навіть харчування. Це свідчить про те, що значна частка респондентів живе в умовах економічної невизначеності, попри економічну інтеграцію в приймаючій країні.

За результатами опитування, 76,17% респондентів мають поточну зайнятість (незалежно від країни), тоді як 23,83% на момент опитування не працювали. Щодо зайнятості саме в країні перебування,

Таблиця 1

Розподіл респондентів за тривалістю перебування за кордоном

Варіант відповіді	осіб	%
За кордоном проживав(ла) ще до початку повномасштабного вторгнення	43	16,8
За кордоном проживаю з перших шести місяців повномасштабного вторгнення	155	60,55
Від 2 до 2,5 років	36	14,06
Від 1 до 2 років	19	7,42
Менше 1 року	3	1,17
Усього	256	100

Джерело: складено автором за результатами опитування

Суб'єктивна оцінка економічного становища в країні перебування

Варіант відповіді	осіб	%
Могу купити все потрібне та відкласти кошти	70	27,34
Могу купити все потрібне, але не можу відкласти	82	32,03
Вистачає на їжу, одяг, взуття, але для дорожчих речей потрібно заощаджувати/позичати	68	26,56
Вистачає на їжу, але для одягу та взуття потрібно заощаджувати/позичати	23	8,98
Економлю на харчуванні	13	5,08
Усього	256	100

Джерело: складено автором за результатами опитування

то 69,14% (177 осіб) мають роботу в приймаючій країні, а 30,86% (79 осіб) не інтегровані в місцевий ринок праці.

Частина опитаних (21,88%) продовжує отримувати доходи в Україні. Серед них найбільш поширеним джерелом є дистанційна робота на українське підприємство чи організацію (48,21%). Менша частка респондентів одержує соціальні виплати в Україні (23,21%), доходи від підприємницької діяльності (17,86%) й від здачі в оренду нерухомості (12,5%). При цьому 73,44% усіх опитаних зазначили, що не отримують жодних доходів з України. Отже, економічна спроможність більшості мігрантів переноситься в приймаючі країни, навіть якщо зберігаються окремі джерела доходів в Україні.

Серед тих, хто має зайнятість у країні перебування, половина респондентів характеризує пошук роботи як складний процес. Із 177 працевлаштованих у країні-реципієнті 46,89% відповіли, що знайти роботу було складно, 32,2% зазначили, що труднощів не виникало, а 20,91% вагалися з відповіддю. Отже, для майже кожної другої людини пошук роботи супроводжувався істотними бар'єрами.

З-поміж перешкод респонденти виокремили мовний бар'єр, дефіцит вакансій на ринку праці, небажання роботодавців брати на роботу іноземних громадян (дискримінація) та складності у підтвердженні кваліфікації (освіти) (табл. 3). Окремі респонденти також вказували конкуренцію з боку місцевих працівників, складність процедур відбору, недостатню поінформованість про можливості працевлаштування.

Щодо допомоги в пошуку роботи, то 41,41% респондентів (106 осіб) вказали, що вони отримували таку допомогу й 58,59% (150 осіб) вказали, що вони не отримували допомоги. Щодо додаткового

навчання для пошуку роботи, то 44,14% респондентів (113 осіб) зазначили, що проходили певні види навчання, тоді як 55,86% (143 особи) не брали в ньому участі. Найпоширенішим видом навчання є мовні курси: 87,61% (із 113 осіб, які проходили навчання) відвідували такі курси. Значна частка опитаних також проходила короткострокові курси за наявною спеціальністю (21,24%), курси перекваліфікації для здобуття іншої професії (19,47%) та навчальні програми із пошуку роботи, підготовки резюме та проходження співбесід (31,86%). Отримання другої вищої освіти в країні перебування, а також навчання з метою підтвердження української освіти і кваліфікації є менш поширеними серед мігрантів.

Результати дослідження свідчать, що значна частина українських мігрантів здійснює активні кроки щодо підвищення власної конкурентоспроможності на ринку праці в країнах ЄС, однак переважно у формі короткострокових курсів і мовної підготовки, а не побудови тривалих освітніх траєкторій.

Висновки. Результати проведеного дослідження дозволили окреслити особливості інтеграції українських мігрантів у ринок праці країн Європейського Союзу в умовах повномасштабної війни. По-перше, опитані мігранти характеризуються високим освітнім рівнем та значним досвідом адаптації за кордоном, що створює потенційно сприятливі передумови для їхнього працевлаштування. Разом з тим їхня інтеграція на ринку праці нерівномірна: майже третина респондентів не мають зайнятості в країні перебування, що свідчить про наявність певних бар'єрів.

По-друге, домінантними факторами, які ускладнюють пошук роботи, є мовний бар'єр, дефіцит вакансій, дискримінаційні практики з боку роботодавців та труднощі з визнанням кваліфікацій. Ці перешкоди не сприяють використанню людського

Таблиця 3

Проблеми, з якими стикалися респонденти під час пошуку роботи

Проблема	осіб	% від кількості осіб, які зазначили, що мали складності в пошуку роботи*
Мовний бар'єр	44	53,01
Дефіцит вакансій на ринку праці	40	48,19
Дискримінація (небажання роботодавців брати на роботу іноземних громадян)	28	33,73
Складності у підтвердженні кваліфікації (освіти)	26	31,33

Примітка: *сума перевищує 100% через можливість вибору кількох варіантів відповіді

Джерело: складено автором за результатами опитування

капіталу українських мігрантів та спричиняють зосередження значної частини мігрантів у нижчих сегментах ринку праці.

По-третє, хоч більшість респондентів мають правовий статус тимчасового захисту та не стикаються з істотними бюрократичними труднощами, їхнє економічне становище залишається неоднорідним. Значна частка мігрантів повідомляє про економічну вразливість: нестачу коштів для заощаджень або навіть обмеження базового споживання. Соціальні виплати в цьому контексті відіграють допоміжну роль.

По-четверте, прагнення до підвищення конкурентоспроможності на ринку праці проявляється насамперед через відвідування мовних курсів та короткострокових програм навчання. Однак кількість

мігрантів, які вибудовують довгострокові освітні траєкторії, залишається невеликою.

Отримані результати свідчать, що інтеграція українських мігрантів у ринок праці ЄС має потенціал для подальшого розвитку, але потребує цілеспрямованих інституційних рішень. Серед ключових напрямів удосконалення можна виокремити: розширення мовної підготовки, спрощення процедур визнання дипломів, покращення інформування про можливості працевлаштування та забезпечення рівного доступу до робочих місць. Реалізація таких заходів сприятиме підвищенню економічної активності українців, зменшенню їхньої соціальної вразливості та більш ефективному використанню їхнього людського капіталу у приймаючих країнах.

Список використаних джерел:

1. Лібанова Е., Позняк О. Зовнішня трудова міграція з України: вплив COVID-19. *Демографія та соціальна економіка*. 2021. № 42 (4). С. 25–40. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2020.04.025>
2. Лібанова Е. М. «Воєнна міграція» з України: проблеми та перспективи розвитку. *Український географічний журнал*. 2024. № 4 (128). С. 3–11. DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2024.04.003>
3. Лугова В. М. та ін. Стан міграції працездатного населення в Україні в умовах війни. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Т. 8. № 4. С. 99–106. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-4-16>
4. Процик І. С., Кара Н. І. Особливості процесів міграції населення України. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2022. № 1 (7). С. 231–240. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/jun/28342/procik-231-240.pdf>
5. Batista C., McKenzie D. Testing classic theories of migration in the lab. Policy research working paper. 2021. № WPS 9752. Washington, D.C.: World Bank Group. URL: <http://documents.worldbank.org/curated/en/751311629230403942>
6. Brell C., Dustmann C., Preston I. The Labor market integration of refugee migrants in high-income countries. *Journal of Economic Perspectives*. 2020. Vol. 34 (1). P. 94–121. DOI: <https://doi.org/10.1257/jep.34.1.94>
7. Carbajal M. J., de Miguel Calvo J. M. Factors that influence immigration to OECD member States. *Cuadernos de Trabajo Social*. 2021. Vol. 34(2). P. 417–430. DOI: <https://doi.org/10.5209/cuts.70475>
8. Cheng Z. et al. English skills and early labour market integration: Evidence from humanitarian migrants in Australia. *International Migration*. 2025. Vol. 63. DOI: <https://doi.org/10.1111/imig.12889>
9. Dustmann C. et al. On the economics and politics of refugee migration. *Economic Policy*. 2017. Vol. 32 (91). P. 497–550. DOI: <https://doi.org/10.1093/epolic/eix008>
10. Hooper K., Desiderio M. V., Salant B. Improving the labour market integration of migrants and refugees. Empowering cities through better use of EU instruments. Working paper. Migration Policy Institute Europe. 2017. 42 p. URL: https://ec.europa.eu/futurium/sites/futurium/files/mpie_urbanagenda_labourmarketintegration_0.pdf
11. Huber J. et al. Acceptance or rejection of welfare migration – an experimental investigation. *SN Business & Economics*. 2022. Vol. 2(179). DOI: <https://doi.org/10.1007/s43546-022-00356-6>
12. Mitterbacher K., Fleiß J., Palan S. Reciprocity in migration policy and labor market integration: A lab experiment. *Economic Analysis and Policy*. 2024. Vol. 81. P. 1–16. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.eap.2023.11.008>
13. Penninx R., Garcés-Masareñas B. The concept of integration as an analytical tool and as a policy concept. In *Integration processes and policies in Europe. Contexts, levels and actors*. Springer, 2016. P. 11–29. URL: <https://hdl.handle.net/11245/1.496029>
14. Peralta E.P., Ancho I., Pelegrina D. Migration theories and development: A Focus on push & pull factors of Filipino migrants. *Journal of Administrative Science*. 2024. Vol. 21 (1). P. 169–188. URL: https://jas.uitm.edu.my/images/2024_APRIL/9.pdf
15. Udayar S. et al. Labour market integration of young refugees and asylum seekers: a look at perceived barriers and resources. *Decent Work, Inclusion and Sustainability*. London: Imprint Routledge, 2024. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781032662251>
16. Urbański M. Comparing push and pull factors affecting migration. *Economies*. 2022. Vol. 10 (1). DOI: <https://doi.org/10.3390/economies10010021>

References:

1. Libanova E., Pozniak O. (2021) Zovnishnia trudova mihratsiia z Ukrainy: vplyv COVID-19 [External labour migration from Ukraine: the impact of COVID-19]. *Demohrafiia ta sotsialna ekonomika – Demography and Social Economy*, vol. 42 (4), pp. 25–40. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2020.04.025>
2. Libanova E. M. (2024) “Voienna mihratsiia” z Ukrainy: problemy ta perspektyvy rozvytku [“War migration” from Ukraine: problems and development prospects]. *Ukrainskyi heohrafichnyi zhurnal – Ukrainian Geographical Journal*, vol. 4 (128), pp. 3–11. DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2024.04.003>
3. Luhova V. M. ta in. (2023) Stan mihratsii pratsездatnoho naseleennia v Ukraini v umovakh viiny [The migration state of the working population in Ukraine during the conditions of war]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi*

- ekonomiky ta tekhniky – Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*, vol. 8 (4), pp. 99–106. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-4-16>
4. Protsyk I. S., Kara N. I. (2022) Osoblyvosti protsesiv mihratsii naseleennia Ukrainy [Peculiarities of Ukrainian population migration processes]. *Menedzhment ta pidpriemnystvo v Ukraini: etapy stanovlennia ta problemy rozvytku – Management and Entrepreneurship in Ukraine: Stages of Formation and Problems of Development*, vol. 1 (7), pp. 231–240. Available at: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/jun/28342/procik-231-240.pdf>
 5. Batista C., McKenzie D. (2021) Testing classic theories of migration in the lab. Policy research working paper. № WPS 9752. Washington, D.C.: World Bank Group. Available at: <http://documents.worldbank.org/curated/en/751311629230403942>
 6. Brell C., Dustmann C., Preston I. (2020) The Labor market integration of refugee migrants in high-income countries. *Journal of Economic Perspectives*, vol. 34 (1), pp. 94–121. DOI: <https://doi.org/10.1257/jep.34.1.94>
 7. Carbajal M. J., de Miguel Calvo J. M. (2021) Factors that influence immigration to OECD member States. *Cuadernos de Trabajo Social*, vol. 34 (2), pp. 417–430. DOI: <https://doi.org/10.5209/cuts.70475>
 8. Cheng Z. et al. (2025) English skills and early labour market integration: Evidence from humanitarian migrants in Australia. *International Migration*, vol. 63. DOI: <https://doi.org/10.1111/imig.12889>
 9. Dustmann C. et al. (2017) On the economics and politics of refugee migration. *Economic Policy*, vol. 32 (91), pp. 497–550. DOI: <https://doi.org/10.1093/epolic/eix008>
 10. Hooper K., Desiderio M. V., Salant B. (2017) Improving the labour market integration of migrants and refugees. Empowering cities through better use of EU instruments. Working paper. Migration Policy Institute Europe. 42 p. Available at: https://ec.europa.eu/futurium/sites/futurium/files/mpie_urbanagenda_labourmarketintegration_0.pdf
 11. Huber J. et al. (2022) Acceptance or rejection of welfare migration – an experimental investigation. *SN Business & Economics*, vol. 2 (179). DOI: <https://doi.org/10.1007/s43546-022-00356-6>
 12. Mitterbacher K., Fleiß J., Palan S. (2024) Reciprocity in migration policy and labor market integration: A lab experiment. *Economic Analysis and Policy*, vol. 81, pp. 1–16. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.eap.2023.11.008>
 13. Penninx R., Garcés-Mascareñas B. (2016) The concept of integration as an analytical tool and as a policy concept. In *Integration processes and policies in Europe. Contexts, levels and actors*. Springer, pp. 11–29. Available at: <https://hdl.handle.net/11245/1.496029>
 14. Peralta E.P., Ancho I., Pelegrina D. (2024) Migration theories and development: A Focus on push & pull factors of Filipino migrants. *Journal of Administrative Science*, vol. 21 (1), pp. 169–188. Available at: https://jas.uitm.edu.my/images/2024_APRIL/9.pdf
 15. Udayar S. et al. (2024) Labour market integration of young refugees and asylum seekers: a look at perceived barriers and resources. *Decent Work, Inclusion and Sustainability*. London: Imprint Routledge. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781032662251>
 16. Urbański M. (2022) Comparing push and pull factors affecting migration. *Economies*, vol. 10 (1). DOI: <https://doi.org/10.3390/economies10010021>

EMPLOYMENT FEATURES OF UKRAINIAN MIGRANTS IN THE EU COUNTRIES: AN ANALYSIS OF EMPIRICAL DATA

Summary. The article examines the specific features of labour market integration of Ukrainian migrants in the European Union based on empirical data collected through a survey of 256 respondents residing in various EU countries. The study provides a detailed analysis of the socio-demographic profiles of migrants, including their duration of stay abroad, legal status, access to housing, and subjective assessment of economic well-being. Particular attention is given to the structure of their employment, sources of income, and the extent to which migrants rely on social benefits. The findings reveal that although most respondents possess a high level of education and demonstrate considerable potential for labour market participation, their actual integration remains heterogeneous and often constrained by multiple barriers. Among the major obstacles to employment, respondents most frequently reported limited language proficiency, a shortage of available vacancies, discriminatory attitudes from employers, and difficulties in having their qualifications recognised. At the same time, many migrants show an active willingness to improve their labour market competitiveness, primarily through language courses and short-term professional training, while longer educational trajectories remain less common. The analysis also highlights the economic vulnerability experienced by a notable share of Ukrainian migrants, despite having a formal temporary protection status that ensures legal access to employment and social services. Overall, the study identifies key patterns and challenges shaping the labour market integration of Ukrainians in the EU and outlines policy directions aimed at strengthening their economic inclusion, improving recognition procedures, expanding access to training, and ensuring equal opportunities in the host countries' labour markets. These findings contribute to a deeper understanding of the adaptive strategies of forced migrants and provide an empirical basis for enhancing the effectiveness of integration policies in the context of large-scale displacement caused by the war.

Keywords: migration, Ukrainian migrants, labour market, integration, employment, labour force participation, professional integration, economic integration.

Дата надходження статті: 29.01.2026

Дата прийняття статті: 23.02.2026

Дата публікації статті: 09.03.2026